

OHJEITA KASVATTAJILLE

Suomen Dreeverijärjestö | 2021

Kuva: Sami Pöllänen

Sisällys

Käyttäisinkö dreeveriäni jalostukseen?	4
Neuvoja kasvattajalle	5
Uroksen valinta	6
Astutus	6
Muistilista astutukseen	6
Tiineys	7
Synnytys	8
Synnytysvaikeuksista	9
Synnytyksen jälkeen	10
Pentuaika	10
Rekisteröinti	10
Vinkkejä uroksen omistajalle	11
Linkkejä	12
Lähteet	12

Käyttäisinkö dreeveriäni jalostukseen?

Pennutusta dreeverillesi voidaan suositella, jos se on hyväluonteinen, metsällä toimiva, rodunomainen ja rakenteeltaan terve.

Suomen dreeverijärjestön suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille:

Jalostukseen käytettävän koiran (narttu/ uros) suositellaan olevan iältään vähintään kaksivuotias, mielellään tätä vanhempi, jotta sen ja lähisukulaisten ominaisuuksista saadaan mahdollisimman varmaa tietoa jalostusta varten.

On hyvä muistaa, että alle kaksivuotias koira on vielä kesken kehityksen ja "lapsi".

Ensimmäistä kertaa astutettavan nartun yläikärajaksi suositellaan viisi vuotta. Nartun siitoskäyttöä tulee harkita sen täytettyä kahdeksan vuotta. Nartun on oltava hyväkuntoinen ja jo aikaisemmin synnyttänyt. **HUOM!** Nartulla täytyy olla lääkärin todistus ennen astutusta kahdeksan vuotta täyttäneille koirille.

Nartun ja uroksen on suositeltavaa olla palkittuja näyttelyissä vähintään H palkinnolla tai vastaavalla pohjoismaissa saavutetulla tuloksella. Lisäksi vanhemmilla olisi suositeltavaa olla dreeverien ajokokeista palkintotulos, vähintään DRAJ-3

(MEJÄ kokeiden palkintotulokset katsotaan eduksi siitoskoiria valittaessa, mutta MEJÄ tulokset eivät korvaa vaadittuja ajokoetuloksia) Jalostuksessa on vältettävä ominaisuuksiltaan ääripäiden käyttöä (esim. tiukka/löysä, yläraja/ alaraja jne.) Puutteellisen metsästysinnon omaavaa koira ei tule käyttää jalostukseen.

Olisi suositeltavaa, ettei yhdistelmän sukusiitosaste nouse kuudella sukupolvella laskettuna yli 6.25 %.

Myös jos koiran Suomessa rekisteröityjen pentujen määrä on ylittänyt 30 kpl, koira ei suositella jalostukseen ennen kuin jälkeläisillä on riittävästi näyttöä (jälkeläisistä vähintään 30 % koepalkittuja). Ehdoton yläraja on 50 jälkeläistä Suomessa tai Pohjoismaissa yhteensä yli 125 jälkeläistä.

Todennettua perinnöllistä sairautta sairastava yksilö ja sen lähisukulaiset on jätettävä jalostuksen ulkopuolelle. Eläinlääkärin toteamaa jahtiödeemaa sairastavaa koira, sen täyssisaruksia tai jälkeläisiä ei suositella jalostukseen. Myös koira, jolla on kaksi tai enemmän jahtiödeemaan sairastunutta jälkeläistä, ei suositella jalostukseen. Kaikki joko eläinlääkärin toteamat tai muutoin selkeät jahtiödeematapaukset tulisi ilmoittaa jalostustoimikunnalle.

Arkoja ja aggressiivisia koiria ei pidä käyttää jalostukseen. Koirat, joilla on selvästi jokin rotumäärittelmän mukainen hylkäävä virhe, tulee jättää jalostuksen ulkopuolelle.

Neuvoja kasvattajalle

Ennen astutusta mieti ja suunnittele näitä asioita:

1. Aloita pentueen suunnittelu hyvissä ajoin.
2. Arvioi narttuasi kriittisesti: Mieti esim. seuraavia asioita. Onko narttuni yleiseltä terveydeltään, käyttöominaisuuksiltaan tai luonteeltaan pentueen arvoinen?
3. Haluaisitko itsellesi pennun kyseisestä nartusta?
4. Jos vastaus on kyllä, mieti mitä haet tulevalta yhdistelmältä. Täydellistä koira tai yhdistelmää ei ole olemassa. Mistä olet valmis tinkimään ja mitä asioita haluat lähteä parantamaan? Mieti asiat niin että pystyt perustelevaan mitä pyrit hakemaan yhdistelmältä.
5. Tunne oman narttusi puutteet ja parhaat ominaisuudet. Valitse sellainen uros, jolla ei ole samoja puutteita kuin omalla koirallasi on.
6. Tutustu dreevereiden jalostustavoitteisiin (JTO)
7. On suositeltavaa, että nartulla on käyttökoe- ja näyttelytulos.
8. Mieti onko sinulla aikaa pennuille ja nartun hoidolle. Pentujen hoitoon menee synnytyksestä luovutukseen vähintään 7 viikkoa. Pennut ja emä vaativat valvontaa, ruokintaa, siivousta ja paljon muuta hoitoa. Viimeiset viikot vaativat runsaasti aikaa pentujen sosiaalistamiseen ja uusien asioiden opettamiseen, jotta pennuista tulee sosiaalisia ja reippaita.
9. On hyvä olla varattuna ylimääräistä rahaa, jos kaikki ei menekään hyvin vaan joudut viemään narttua tai pentuja eläinlääkäriin? On hyvä tiedostaa, että synnytys on nartulle luonnollinen mutta myös raskas tapahtuma, ja komplikaatiot voivat olla vakaviakin.
10. Onko sinulla mahdollista hoitaa pentuja pidempään, jos kaikki eivät menekään heti kaupaksi, tai uudella omistajalla tulee tilanne, ettei pystykään heti hakemaan pentua?
11. Etsi itse jalostuskriteereiden mukaisia urosvaihtoehtoja 1-3 kpl, tietokantoja tai jalostusuroslistoja hyväksikäyttään
12. Kysy dreeverijärjestön jalostustoimikunnalta hyväksyntää yhdistelmille, saat sieltä myös arvokasta tietoa asioista, jota ei välttämättä muualta saa.
13. Kasvattaja valitsee nartulleen lopuksi käytettävän uroksen annetun jalostusneuvonnan ja oman arvioinnin perusteella
14. Oikea astutus ajankohta vaihtelee koirakohtaisesti Oikean astutusajankohdan määrittämiseksi voit otattaa progesteronitesti n.7-10 pv kohdalla juoksujen alkamisesta. Myös irtosolunäyte antaa hyvää ja ajankohtaista tietoa oikean astutusajankohdan määrittämisessä.
15. Ole yhteyksissä uroksen omistajaan hyvissä ajoin ennen astutusajankohtaa ja sovi millaisen korvauksen uroksen omistaja saa. Sopimukset on hyvä tehdä kirjallisena. Sopimuslomake löytyy esimerkiksi Kennelliiton sivuilta.
16. Kasvattaja vastaa itse toteuttamastaan yhdistelmästä.

Kuva: Satu Wastimo

Uroksen valinta

Aloita yhdistelmän suunnittelu hyvissä ajoin ennen narttusi juoksun alkamista. Valitse sellainen uros, joka ei kertaa narttusi virheitä. Käytä hyväksesi tietokantoja ja koe- sekä näyttelyarvosteluja.

Kun sopiva uros on löytynyt, niin on suositeltavaa olla yhteydessä jalostustoimikuntaan. Toimikunnalla saattaa olla oleellista taustatietoa. Jos et ole löytänyt omaa ehdokasta, jalostusneuvonta voi auttaa sinua sopivan uroksen löytämisessä.

Astutus

On tärkeää, että olet yhteydessä uroksen omistajaan hyvissä ajoin ennen astutusajan kohtaa. Voihan olla, että uroksen omistajalla on astutusajankohtana muuta menoa tai ettei hän ole muuten valmis antamaan urosta astumaan narttuasi. Uroksen omistajalla on oikeus kieltäytyä antamasta koiraansa jalostukseen.

Ennen astutusta huolehdi narttusi

1. Sisäloishäädöstä
2. Rokotukset ovat ajan tasalla.

Sopivan astutusajankohdan arvioimiseen auttaa, kun tuntee oman nartun kiimakierron, keston ja nartun käyttäytymisen edellisten kiimojen aikana, toki joskus saman nartun kiimankiertokin voi vaihdella.

Astutusajankohtaa arvioidessa kannattaa laskea kiimakierron päivät ja seurata nartun käyttäytymistä, mutta varmimman ajankohdan saat progesteronitestin avulla. Ota progesteronitesti aikaisintaan n. 7 pv kohdalla juoksujen alusta. Myös irtosolunäyte on hyvä tapa astutusajankohdan määrittämisessä. Yleisin syy astutuksen epäonnistumiseen on väärä ajankohta.

Muistilista astutukseen

1. Ilmoita juoksun alku mahdollisimman pian uroksen omistajalle
2. Jos narttu on useamman henkilön nimissä, niin kasvattajaksi tulevat kaikki omistajat, elleivät muut omistajat anna jalostusoikeuden siirtoa. Tämä tulee hoitaa Kennelliiton Omakoira-tietokannassa tai paperilla.
3. Sovi astutusmaksuista ennen astutusta
4. Ennen astutusta täytä aina Kennelliiton virallinen astutussopimuslomake
5. Tarkista nartun rokotukset ajan tasalle
6. Anna nartulle loishäätö ennen astutusta

Tiineys

Astutuksen jälkeän narttu ei saisi stressaantua ja sen hyvinvoinnista tulee pitää huolta. Nartun tulisi olla hyväkuntoinen, näin ollen se selviää tiineydestä ja synnytyksestä huonokuntoista paremmin. Nartun tiineyden voi varmistaa 28-31 vuorokauden kuluttua astutuksesta ultraäänitutkimuksella eläinlääkärissä. Tiineyden loppuvaiheessa, noin 5. viikolla siirrytään ruokaan joka on tarkoitettu kantaville ja imettäville nartuille. Yleensä tämä tarkoittaa penturuokaan siirtymistä. Loppu tiineydessä nartulle tulisi antaa useita pienempiä annoksia päivässä. Jos haluaa varmistaa pentujen lukumäärää nartun voi käyttää röntgenissä n. 59 vrk astutuksesta. Narttu tulee antaa matolääke noin 40-42vrk astutuksesta, sillä suolinkaiset aktivoituvat tällöin.

Narttu kannattaa siirtää noin kaksi viikkoa ennen synnytystä paikkaan, jossa se penikoi. Paikan tulee olla lämmin, vedoton, rauhallinen ja sellainen, että koiria voidaan valvoa.

Nartun tiineydestä ja loishäädöistä kannattaa pitää kirjaa ja jatkaa kirjanpitoa pentujen luovutukseen saakka.

Kuva: Katja Piironen

Synnytys

Synnytykseen tarvittavat

- Pentulaatikon. Nartun täytyy pystyä kulkemaan laatikkoon ja pois sieltä vaivatta, mutta pentujen on pysyttävä laatikon sisällä. Rimat laatikon reunoilla estävät emää makaamasta pentujen päällä niin, että ne eivät vahingoittuisi.
- Pyyhkeitä ja alusia, jotka voidaan heittää roskiin niiden likaantuessa.
- Kuumemittarin emän lämmön mittaamiseksi
- Puhtaat keitetyt sakset napanuoran leikkaamiseen
- Narua napanuoran sitomiseen, yleensä narttu hoitaa napanuorat itse
- Roskapussi
- Talouspaperia
- Muistiinpanovälineet
- Vaaka
- Kello
- Päivystävän eläinlääkärin puhelinnumero

Ennen synnytystä narttu alkaa tehdä pesää ja maitoa alkaa nousta maitorauhasiin. Viikkoa ennen laskettua aikaa nartun ruumiinlämpö on hyvä alkaa mitata pari kertaa päivässä. Lämpö mitataan peräaukosta n. 2 cm syvyydeltä. Ruumiinlämpö on koiralla normaalisti noin 38 ja laskee alle 37, kun synnytykseen on aikaa vuorokausi. Usein narttu lopettaa syömisen noin vuorokausi ennen synnytystä. Se saattaa juoda paljon, virtsata tiheästi ja ulostaa usein. Uloste saattaa muuttua löysäksi, ja narttu saattaa myös oksentaa. Levottomuus kertoo myös synnytyksijankohdan lähestymisestä.

Avautumisvaihe kestää yleensä noin 6–12 tuntia, mutta ensikertalaisilla jopa 36 tuntia. Avautumisvaiheen lopussa kohdunsuu on auki. Työntövaihe alkaa sikiövesien menolla. Tässä vaiheessa narttu läähättää ja tärisee huomattavasti. Pentu syntyy suljetussa pussissa ja jälkeiset syntyvät aina pentujen välissä erikseen. Narttu yleensä osaa repiä kalvopussin auki, mutta jotkut ensikertalaiset tarvitsevat siinä ihmisen apua. Pussissa oleva pentu tukehtuu, jos ei sitä auteta repimällä pussia auki. Narttu syö jälkeiset tai osan niistä ja saa niistä hormoneja, jotka stimuloivat maidoneritystä ja kohdun supistumista. Narttu osaa yleensä myös katkaista napanuoran sopivasti ja oikeasta kohdasta,

eikä tarvitse siinä ihmisen apua. Narttu nuolee syntyneen pennun puhtaaksi ja kuivaksi. Rauhallinen ihminen rauhoittaa myös nartun ja auttaa sitä luottamaan itseensä. Näin kaikki menee usein ilman ihmisen apua.

Synnytyksen aikana kannattaa laittaa ylös supistusten ja ponnistusten alkamisajankohdat sekä pentujen syntymäajat. Tämä auttaa arvioimaan, milloin tarvitaan eläinlääkärin apua. Lisäksi kannattaa seurata, että istukoita tulee ulos yhtä monta kuin pentujakin. Kohtuun jäänyt istukka saattaa aiheuttaa myöhemmin kohtutulehduksen.

Synnytyksivaikeuksista

Synnytyksivaikeuksista tavallisin on supistusheikkous, mikä tarkoittaa sitä, että avautumisvaiheen jälkeen työntövaihe ei ala ollenkaan tai työntövaiheen aikana supistukset vähitellen heikkenevät ja loppuvat. Eläinlääkärin vastaanotolla supistusheikkouteen voidaan antaa oksitosiini-hormonia tai kalsiumliuosta, joita ei koskaan saa antaa synnyttävälle nartulle omin päin. Joskus pentu voi myös juuttua synnytykskanavaan.

Eläinlääkärin apua tarvitaan, jos

1. Narttu muuttuu viimeisinä tiineyspäivinä apaattiseksi tai syömättömäksi
2. Nartulla esiintyy tummaa tai veristä vuotoa
3. Synnytys ei käynnisty 24 tunnin sisällä lämmön laskusta alle 37:ään
4. Ensimmäinen pentu ei synny yli 2 tuntia kestäneiden voimakkaiden supistusten jälkeen.
5. Jos tuntuu ettei pentu lähde syntymään, kannattaa kokeilla nartun liikuttamista. Usein kävelytys auttaa narttua supistamaan voimakkaammin. Toisinaan myös auton tärinä auttaa pentua syntymään.
6. Seuraavat pennut eivät synny yli tunnin kestäneiden voimakkaiden supistusten jälkeen
7. Pentu juuttuu yli 15 minuutiksi synnytykskanavaan
8. Dreevereillä saattaa pentujen syntymäväli olla pitkäkin, jopa niin että viimeiset syntyvät vasta seuraavana päivänä. Jos emä pysyy rauhallisena, hoivaa syntyneitä pentuja eikä ole levoton, niin voi odottaa.

Synnytyksen jälkeen

Vastasyntyneen pennun pitää päästä heti emon nisälle. Ternimaidosta pentu saa myös tarvitsemansa vasta-aineet.

Hyvä tapa on puristaa pennulle tippa ternimaitoa ja ohjata nisë pennun suuhun. Vastasyntynyt pentu kylmettyy helposti, näin ollen ensimmäiset vuorokaudet ovat lämmön kannalta kriittisimmät. Pentulaatikon lämpötilan tulisi olla noin 21 astetta parin ensimmäisen viikon ajan.

Emoa ruokitaan edelleen kantaville ja imettäville nartuille ja pennuille tarkoitettulla koiranmuonalla. Emolle olisi hyvä tarjota jauhelihaa tai muuta "herkkua". Maidontuotannon käynnistymisen kannalta on tärkeää, että emo alkaa syödä ja juoda. Kuivamuona ei usein maistu emolle heti synnytyksen jälkeen. Nestettä on oltava tarjolla koko ajan. Yleensä myös merkki synnytyksen päättymisestä on se, että emo alkaa syödä. Aluksi ruoan voi joutua tarjoilemaan emolle pentulaatikoon, sillä se ei välttämättä halua poistua pentujen luota. Synnytyksen jälkeen emolla on noin 2–6 viikon ajan veristä, hajutonta jälkivuotoa. Pitkittynyt vuoto on tavallista varsinkin, jos osa jälkeistä on jäänyt syntymättä. Pahanhajuinen jälkivuoto voi tarkoittaa vaarallista kohtutulehdusta, josta on kerrottu jäljempänä.

Emon on saatava riittävästi ruokaa pentujen maidon saannin turvaamiseksi – imettävä narttu ei liho! On paljon yksinkertaisempaa ruokkia yhtä aikuista koiraa kuin aliravittuja pentuja.

Vastasyntynyt pentu ei osaa virtsata ja ulostaa ilman emon apua, emon nuoleminen laukaisee toiminnot. Pentujen laittaminen nisälle yleensä laukaisee emon hoivavietin.

Pennut kannattaa punnita päivittäin varsinkin alussa. Ensimmäisen vuorokauden aikana paino voi laskea jopa 10 %. Painon pitäisi kuitenkin kaksinkertaistua 7–10 vuorokauden kuluessa. Jatkuva huono painonnousu voi olla merkki vakavasta viastusta. Painon pitäisi nousta 20–50 g/vuorokausi ruodusta riippuen. Toisaalta isossa pentueessa pienin pentu voi jäädä huonolle ruokinnalle. Siksi onkin tärkeää turvata kaikkien pentujen maidonsaanti ja

tarvittaessa nostaa pienimmät pennut nisälle.

Pentukuolemat ovat yllättävän tavallisia. Joskus emo hylkii yhtä pentua, mikä myöhemmin paljastuu vialliseksi.

Synnytyksen jälkeisiä ongelmia

Kohtuun kiinni jäänyt istukka voi irrota itsestään tai aiheuttaa kohtutulehduksen. Tarvittaessa eläinlääkäri voi antaa oksitosiini-hormonia supistusten aikaansaamiseksi ja istukan irrottamiseksi. Kohtutulehduksessa nartulla on pahanhajuista emätinvuotoa ja kuumeilua, narttu on vetämätön ja syö huonosti. Kohtutulehdus on hengenvaarallinen tila. Silloin eläinlääkäriin apua tarvitaan nopeasti.

Maitorauhastulehduksessa rauhanen on kova, kosketusarka ja kuuma. Nartulla on usein kuumetta ja se syö huonosti. Voimakkaassa tulehduksessa rauhanen voi hautoa lämpimällä pyyhkeellä ja lypsää nestettä pois. Narttu tarvitsee lisäksi antibioottikuurin. Lievässä tulehduksessa pennut voivat jatkaa imemistä.

Kalkkikrampissa imettävän nartun veren kalsiumpitoisuus laskee vaarallisen alhaiseksi, koska ravinnosta saatavan kalsiumin määrä ei riitä korvaamaan maidontuotantoa tarvittavaa määrää. Erityisen suuri riski on suurten pentueiden emoilla, jotka ovat nirsoja ja huonoja syömään. Joskus kalkkikramppi voi tulla jo ennen synnytystä. Narttu muuttuu levottomaksi, ärtyneeksi, läähättää ja vapisee. Hoitamattomassa kalkkikrampissa esiintyy tasapainohäiriöitä, kouristelua ja oksentelua. Hoitamattomana tila johtaa kuolemaan. Kaupallisilla koiranmuonilla ongelma on vähäisempi. Kantavalle nartulle ei kuitenkaan saa antaa ravinnossa kalsiumlisää, koska liiallinen kalsiumin saanti voi sekoittaa elimistön kalsiumtasapainoa.

Tavallinen ongelma on ripuli, joka voi johtua runsaasta jälkeisten syömisestä. Myös runsas ruoan saanti voi aiheuttaa ripulia myöhemmässä vaiheessa synnytyksen jälkeen. Siksi ruoka kannattaakin jakaa useampaan pieneen annokseen.

Pentuaika

1. Koiranpennun sosiaalistumisen kausi alkaa neljännellä viikolla. Tällöin on tärkeää, että pennut totutetaan perheen muihin ihmisiin ja

vähitellen myös muihin koiriin. Jo kasvattajan luona on tärkeää totuttaa pentu monenlaisiin ärsykkeisiin, ääniin, käsittelyyn, eri-ikäisiin ihmisiin, autoiluun ja ulkona olemiseen. Vastuu siitä, että pennuista tulee reippaita ja sosiaalisia koiria, on alkuun kasvattajalla. Pentujen tulisi kasvaa ihmisten parissa oppien kuulemaan kodin normaaleja ääniä.

2. Pennuille aletaan antaa ensimmäisiä kiinteitä ruokia noin 3–4 viikon iässä.

Yleensä monet aloittavat pienillä määrillä jauhelihaa, lisäten kertoja ja määrää pikku hiljaa. Seuraavaksi voidaan lisätä mukaan liotettuja pentunappuloita. Toki jokaisella kasvattajalla on omat tapansa ruokkia koiriaan ja pentujaan.

3. Narttu ja pennut saavat sisäloishäädöt, kun pennut ovat 2–3 viikon, 5 viikon ja 7 viikon ikäisiä. Jos pentujen ulosteissa näkyy runsaasti kuolleita suolinkaisia, tulee pennuille antaa loishäätö viikoittain.

4. Pennut tulisi totuttaa kynsien leikkuuseen, ulkoiluun, erilaisiin pintoihin, hampaiden ja korvien tutkimiseen

Rekisteröinti

Helpoiten pentueen saa rekisteröityä Kennelliiton Omakoira-palvelun kautta. Siellä kasvattaja täyttää pentueilmoituksen ja jättää sen keskenräiseksi. Tämän jälkeen uroksenomistajan tulee käydä hyväksymässä pentue samassa palvelussa. Jos uroksen omistaja ei kuulu kennelliittoon tai hänellä ei ole omakoira-palvelu käytössä, tehdään pentueilmoituksesta paperinen versio, jonka uroksen omistaja allekirjoittaa. Usein eläinlääkäri siruttaa pennut ja lisää tiedot suoraan myös Omakoira-palveluun. Joskus sirutuksen voi tehdä myös muu Kennelliiton hyväksymä siruttaja. Viralliset rekisteripaperit saapuvat kasvattajalle postissa yleensä muutaman vuorokauden kuluessa siitä, kun rekisteröinti on maksettu.

Pentueilmoitukseen liitetään myös mahdollinen nartun terveystodistus ja uroksen kivistodistus.

Lisää rekisteröintiohjeita löytyy Suomen Kennelliiton sivuilta.

Vinkkejä uroksen omistajalle

- Tutustu dreevereiden jalostustavoitteisiin (JTO)
- Toivottavaa olisi käyttökoee- ja näyttelytulokset
- Rodun kannalta mahdollisimman monen eri uroksen käyttö jalostukseen on huomattavasti parempi vaihtoehto kuin yhden uroksen runsas käyttö
- Kun saat yhteydenoton nartunomistajalta, tutustu narttuun ja sen taustoihin niin hyvin kuin mahdollista
- Ajattele niin että annat urostasi sellaiselle nartulle, josta voisit itsekin ajatella ottavasi pennun
- Kerro nartunomistajalle, jos uroksellesi on ollut muutakin kysyntää.
- Yritä nähdä asia kasvattajan näkökulmasta, sillä hänen osaltaan pentue vaatii aina paljon enemmän suunnittelua ja aikataulujen yhteensovittamista.
- Lähtökohtaisesti narttu tulee käymään uroksen luona, mutta toisinkin on mahdollista sopia
- Varaudu siihen, että astutus saattaa osua hankalaankin ajankohtaan, kuten vaikkapa juhannukseksi tai jouluksi
- Osalla nartuista juoksujen väli on hyvinkin säännöllinen ja astutusajankohdan pystyy ennakoimaan suhteellisen tarkasti, kun taas osalla juoksuväli vaihtelee ja arvio astutusajankohdasta saattaa heittää parilla kuukaudellakin suuntaan tai toiseen
- Jos tiedät, että et mahdollisesti pysty hoitamaan nartun vierailua, vaikkapa tulossa olevan lomamatkan vuoksi, kerro se nartunomistajalle ja kehoita häntä järjestämään myös varaus valmiiksi
- Mikäli uroksella ei ole näyttelytulosta niin sillä täytyy olla eläinlääkäriin todistus siitä, että molemmat kivekset ovat laskeutuneet
- Täytyy aina Kennelliiton virallinen astutus-sopimuslomake ennen astutusta.

Linkkejä

www.dreeveri.fi
www.kennelliitto.fi

Lähteet

Piironen, K.
Aloittelevan koiran-
kasvattajan opas
(2019)

Koskentalo, H.
Parempaan
pentutulokseen
(2018)